

Pápež Benedikt XVI. poprosil obeť zneužívania duchovnými o odpustenie

Pápež Benedikt XVI. dnes počas omše na Námestí svätého Petra v Ríme poprosil obeť zneužívania duchovnými o odpustenie a prisľúbil urobiť všetko, čo bude možné, aby sa zabezpečilo, že kňazi už nikdy nebudú znásilňovať a sexuálne obťažovať deti. Zaznamenal Viliam Hauzer, redaktor: „Dnešnou slávnosťou sa končí vatikánsky rok kňazov. Táto celoročná oslava duchovného stavu bola však narušená odhalením stoviek nových prípadov zneužívania, ktorých sa mali dopustiť duchovní, vedomého zakrývania a utajovania týchto skutkov, ako aj nečinnosťou Vatikánu vykoreniť pedofiliu. Vo svojej homílii si Benedikt XVI. postťažoval.“

Pápež Benedikt XVI.: „Počas obdobia, ktoré mal byť pre kňazský stav radosťou a potechou, vyšli najavo hriechy kňazov a to predovšetkým zneužívanie maličkových.“

Redaktor: „Tento škandál je podľa pápeža výzvou na očistu cirkvi. Benedikt XVI. to povedal pred tisíckami kňazov z celého sveta, ktorí sa zhromaždili v Ríme s cieľom podporiť katolícku cirkev, otrasenú práve škandálmi okolo zneužívania detí. Pozorovatelia ešte včera špekulovali, ako sa pápež zhostí tejto témy. Zazneli aj názory, že vo svojom príhovore možno chúlostivé prípady vôbec nespomenie. No nestalo sa a podľa analytikov sa tomu postavil tvárou.“ **Rádio Slovensko, 11.6.2010**

Biskupi ďakovali

Konferencia biskupov Slovenska ďakuje všetkým, ktorí sa zúčastnili na sobotňajších parlamentných voľbách.

„Zároveň tých 42 percent voličov, ktorí sa na voľbách nezúčastnili, je stálym výkričníkom pre spoločnosť,“ uviedol hovorca biskupov Jozef Kováčik. Zároveň rešpektujú autonómiu jednotlivých strán pri zostavovaní novej vlády. „Budeme plne rešpektovať ich rozhodnutia,“ uviedol.

Katolícki biskupi pred voľbami vyzvali v pastierskom liste, aby ľudia išli voliť. Zároveň stanovili všeobecné kritériá, podľa ktorých sa mali veriaci pri voľbách rozhodovať.

O žiadnej konkrétnej strane však nehovorili. (sita)

Plus jeden deň 15.6.2010

Poisťovňa odmieta zmluvu

Pacientky postihnuté rakovinou prsníka sa cítia byť diskriminované. Najväčšia zdravotná poisťovňa totiž odmieta podpísať zmluvu s Mammacentrom Svätej Agáty v Banskej Bystrici. Klientky tejto poisťovne pritom tvoria väčšinu jeho pacientiek. Ich liečenia zatiaľ platí cirkev.“

Reportér TA3: „Mammacentrum Svätej Agáty patrí k najmodernejším zariadeniam svojho druhu na Slovensku. Zriadila ho katolícka cirkev a špecializuje sa na prevenciu a liečbu rakoviny prsníka. Hoci sa už takmer rok snaží podpísať zmluvu so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, zatiaľ sa jej to nedarí.“

Natočené: Gabriela Bezáková, konateľka Mammacentra Sv. Agáty: „Je to obmedzovanie tých pacientiek, pretože pacientky majú právo si vybrať, kde sa chcú liečiť.“

Reportér TA3: „Paradoxne pritom až 8 z desiatich pacientiek centra sú klientkami štátnej poisťovne. Za necelý rok ich liečili vyše 7001.“

Aby vyšetrenia nemuseli hradiť z vlastného vrecka, zatiaľ to platí za nich cirkev.“

Natočené: Oľga Líšková, riaditeľka Mammacentra Sv. Agáty: „Pacientky to vnímajú zle a tak isto to vnímajú zle aj naši lekári, na ktorých je vyvíjaný psychický tlak.“

Reportér TA3: „Najväčšia zdravotná poisťovňa však tvrdí, že má liečbu klientiek s touto diagnózou zabezpečenú. Starostlivosť v najvyššej kvalite im údajne poskytujú v Rooseveltovej nemocnici.“

Telefonát: Petra Balážová, hovorkyňa VZP: „Všeobecná zdravotná poisťovňa odmieta demagogické tvrdenia Mammacentra a nepriame zastrašovanie poisteniek Všeobecnej zdravotnej poisťovne.“

Reportér TA3: „Podľa vedenia centra však majú k dispozícii také moderné prístroje, ktoré inde chýbajú. Vďaka digitálnemu mamografu dokážu rýchlejšie zachytiť rakovinu prsníka a pomôcť v liečbe.“

Natočené: Etela Mišurová, zá-

stupkyňa primára: „Pracovisko je vybavené tak, že tá diagnóza je urobená v podstate do piatich dní.“

Gabriela Bezáková, konateľka Mammacentra Sv. Agáty: „Všetky ambulancie, všetky vyšetrenia sa môžu urobiť na jednom mieste.“

Reportér TA3: „Poisťovňa ale tvrdí, že majú menej peňazí a v čase krízy musia zmluvy posudzovať zodpovedne.“

Telefonát: Petra Balážová, hovorkyňa VZP: „Časť tvrdenia o dlhodobom ignorovaní centra zo strany Všeobecnej zdravotnej poisťovne považujeme za účelové.“

Natočené: Oľga Líšková, riaditeľka Mammacentra Sv. Agáty: „Je nemysliteľné, aby biskupský úrad do nekonečna ťahal.“

Reportér TA3: „Vedenie tejto špecializovanej nemocnice sa obáva toho, že ak Všeobecná zdravotná poisťovňa s nimi nepodpíše zmluvu, môžu na to doplatiť práve pacientky, ktorým niekedy ide o slova o život.“

**Martin Dušička
TA3, 11.6.2010**

Namiesto rozvodu radí cirkev odluku

U katolíkov nie je rozvod možný vôbec. Evanjelici povolia aj opätovný sobáš.

Ivana pochádza z Banskej Bystrice. Jej exmanžel bol neznesiteľný agresor, ubližoval aj deťom. Všetkých týral fyzicky, teda bitkami, ale aj ekonomicky - ona nesmela chodiť do práce, na štyri deti jej dával 200 korún týždenne. Keď to povedala spovedníkovi, pochválil ju, ako kresťanský sa správa tým, že nastavuje druhé líce. Podľa neho je síce hrozné, ako sa manžel k rodine správa, ale mala by sa veľa modliť, aby sa zmenil, veď manželstvo je posvätné. Keď spomenula rozvod zo strachu o deti, odmietol jej dať rozhrášenie a opakovane ju nepúšťal k prijímaniu. Odvahou rozviest' sa nabrala až po desiatich rokoch, dovtedy ju brzдила silná viera.

Hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik sa k takémuto správaniu kňaza nechcel vyjadriť, vraj by musel počuť priamo duchovného. „Bolo by neférové posudzovať ho bez toho, aby sme poznali jeho presné slová. Zároveň však platí, že ak naozaj šlo o ohrozenie života matky a detí, dotýčnej sa mala navrhnúť odluka, čiže odsťahovanie sa od manžela.“

Odluka by znamenala, že manželstvo by naďalej trvalo, akurát manželia by nežili pod jednou strechou. Tento prípad z Banskej Bystrice ilustruje rozpoloženie ľudí, ktorí pre svoje náboženské presvedčenie ostávajú v nefunkčnom zväzku a trpia, pretože chcú dodržať sľub pred oltára.

Rozvod ako zlo

Počet rozvodov na Slovensku sa v rokoch 2003 až 2008 v priemere pohyboval tesne pod hranicou 12-tisíc. Určiť, koľko z rozvedených manželstiev bolo uzatvorených v kostole, je pritom nemožné - podobné štatistiky sa podľa hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozefa Kováčika a tlačovej tajomníčky evanjelickej cirkvi augsburského vyznania Edity Škodovej nevedú. Tieto údaje nezaujímajú ani Štatistický úrad.

Pre katolícku cirkev je manželstvo niečím, čo nemožno zrušiť. Kováčik tvrdí, že v prípade cirkevného manželstva nejedná o pojem rozvod,

ktorý by mal obsah ako v civilnom práve. „Každý rozpad platne uzavretého manželstva je negatívom - pre partnerov, deti i spoločnosť.“

Evanjelická cirkev má trochu iný postoj. Podľa Škodovej sa k civilným rozvodom stavia podobne ako k civilným sobášom. „Rešpektuje ich právnu stránku.“ Zároveň zdôrazňuje, že z biblického hľadiska ich nikdy nemožno považovať za dobré riešenie, „aj keď mnohí ho pokladajú za jediné“.

V dobrom i zlom?

Cirkevné hľadiská sa môžu dostať na vedľajšiu koľaj v prípade, že manželstvo ohrozuje jedného z partnerov na zdraví alebo živote pre týranie, pri nevere a podobne, hoci tieto príčiny rozvratu manželstiev podľa štatistik tvoria menšinu.

Dušana Karlovská, riaditeľka poradenského centra Fenestra, ktoré pôsobí v oblasti prevencie a eliminácie násilia páchaného na ženách v párových vzťahoch, vysvetľuje, že o pomoc sa uchádza množstvo veriacich žien, pre ktoré je rozvod komplikovanou vecou. Cítia síce potrebu ukončiť násilie, ktorým trpia, na druhej strane s ohľadom na vieru je rozvod a odchod od násilného partnera ťažkým krokom. „Navyše do toho vstupuje tlak okolia - veriacej rodiny, ale často aj samotného násilníka, ktorý vieru používa ako prostriedok nátlaku a vydierania,“ vraví Karlovská.

Psychológ a religionista Richard Gróf jej slová potvrdzuje: „Íst' proti autorite svojho náboženstva môže pre hlboko veriacich znamenať to isté ako íst' proti sebe, zatriasť istotami, s ktorými počítali väčšinu života. Pre veriaceho tak myšlienka na rozvod nemusí priniesť len nádej úľavy od tyranizujúceho manžela, ale zároveň úzkosť zo straty svojich hodnôt a známeho sveta.“

Teológ Andrej Mátel pre Acta Missiologica v článku Náboženstvo, cirkev, viera a domáce násilie voči ženám uvádza, že „žiaľ, práve kázne a vyučovanie zamerané výhradne na ochranu manželstva pred rozvodom vzbudzujú dojem, že prvoradou povinnosťou veriacej ženy je udržanie manželského zväzku za každú cenu.“ Na inom mieste opisuje realitu kresťanskej komunity nasledovne: „Rozvod je neprijateľný a úlohou ženy je, aby robila všetko pre to, aby jej manžel bol spokojný.“

„Rozvod je neprijateľný a úlohou ženy je, aby robila všetko pre to, aby jej manžel bol spokojný.“

Pomoc hľadajú aj u kňazov

Trauma z rozvodu mnohých privedie k psychológom, iných zase k duchovným. Ich postoje sa často líšia, obe strany totiž vychádzajú z iných princípov.

Mediátorka Bronislava Švehláková tvrdí, že klienti u nej vieru a cirkevné záležitosti nevyťahujú, prichádzajú viac či menej rozhodnutí. „Riešia pragmatické záležitosti, chcú, aby rozvod prebehol kultivovane.“

Generalizovať pritom nemožno ani prístup kňazov. Karlovská tvrdí, že „sú takí aj takí. Časť z nich sama odporúča čo najrýchlejší rozvod vzhľadom na pomery v rodine, existuje však aj skúsenosť, keď kňaza za takýto postoj preradili do menšej farnosti.“ U iných duchovných zase ženy nenájdu podporu v ukončení násilného vzťahu a stretnú sa s postojom, aby rodinu udržali.

Môže prísť k tomu, že kňaz si pohovorí s tyranom, a ten sa zmení? Psychológ Gróf tvrdí, že úspešnosť intervencií kňazov nevie objektívne posúdiť, osobne je však skeptický: „Ak sa tyran žena so svojím problémom na niekoho zvonka obráti a zásah voči manželovi, respektíve ochrana ženy nie sú dostatočne rázne, obvykle je žena vo veľkom nebezpečenstve z odvetvy a potrestania.“

Mátel vo svojom materiáli cituje Johna Castlea: „Keď kňaz alebo pastor pošle týranú ženu späť domov s radou, že sa má viac alebo lepšie podriať manželovi, aby predchádzala ďalšiemu násiliu, môže sa stať, že ju odsúdi na smrť.“

Dodáva, že najhorším riešením je, ak pastor alebo kňaz pozve muža, aby spolu s manželkou našli pravdu. Žena zvyčajne na takom stretnutí nič nepovie, zhovorčivý muž to pastrovi „vysvetlí“. Doma jej to potom spočíta.

Kováčik oponuje, že nejde o bežný postup a pripomína, že duchovní sú na takéto situácie školení. „Domáce násilie je vážna vec a kňazi sa ho snažia riešiť s veľkou vážnosťou.“

Pocit viny

Michaelu Bednárovú, ktorú jej prvý manžel opustil napriek spoločnému dieťaťu, katolícky kňaz presviedčal, aby sa za odídeneho modlila, a ak sa vráti, má ho s pokorou prijať. Že dnes šťastne žije v druhom manželstve, nebol argument: „Jeden kňaz sa mi snažil nahovoriť, že ak by sa exmanžel rozhodol ku mne vrátiť, je mojou povinnosťou rozviesť sa s terajším a vrátiť sa k nemu.“

Kováčik to neschvaľuje a spomína pastoračnú múdrosť, spočívajúcu v zodpovednosti voči novej rodine. „Tú nemožno rozbíjať retroaktivitou.“

Bednárová dlhé roky bojovala o vyhlásenie neplatnosti prvého manželstva, ale neuspela. Keď totiž kňazi videli, že to myslí vážne, strácala ich podporu. Kováčik tvrdí, že mu je takého prípadu ľúto, pretože je povinnosťou kňaza, aby pomohol dostať prípad pred cirkevný súd.

Podľa Grófa kresťanstvo „vníma rozvod ako nežiaduci, čím zosilňuje pocit viny, s ktorým takmer každý človek pri rozpade rodiny zápasí, a to aj v prípade, keď odchádza od deštruktívneho partnera. Ak morálna autorita označí akt rozvodu za zlý, výrazne sťažuje tento veľakrát už aj tak ťažký boj s pochybnosťami o sebe a správnosti rozhodnutia. Rozvádžajúci sa môže riskovať aj nepochopenie alebo odsúdenie nábožensky založeného okolia a sociálnu stigmatizáciu.“

Evanjelici sú zhovievavejší

Evanjelický farár Ján Ruman z Veľkého Krtíša má skúsenosť, že na každých desať zosobášených párov sa jeden rozvedie. „Možno to nie je veľa, ale aj tak ide o boľavú vec. Rozvod nie je správny, cenné veci si často zničíme sebeckosťou a egoizmom, na druhej strane sme hriešni, nedokonalí, a tak rozvody do istej miery chápeme.“

Aj on trvá na tom, že kňaz by sa mal snažiť pomôcť vzťah zachrániť: „Poradil by som trpezlivosť a modlenie, návštevu odborníkov, najmä ak nejde o tyranu. Skutočná láska totiž vychádza z toho, že chceme dobro aj pre toho druhého. Ak však nevidno pokánie a snahu vinníka o zmenu, nie je správne trvať na tom, aby manželia za každú cenu ostali spolu.“

Čosi nie je v poriadku

Kováčik však s rozvodom nesúhlasí ani v týchto prípadoch a odpo-

ruča odluku: „Ak sa jedna z manželských strán správa tyranský, je to dostatočný dôvod na odluku manželov. Manželský zväzok tak zostáva nedotknutý, manželstvo aj naďalej trvá, ale manželia nie sú pod jednou strechou. Ak sa situácia zmení k lepšiemu, majú obnoviť manželské spolužitie.“

Dodáva, že „katolícka cirkev sa stará aj o rozvedených a znovuzosobášených, v ponuke sú nielen stretnutie a duchovné cvičenia, ale aj iné aktivity povzbudzujúce vieru človeka. Pripomína tiež, že rozvedeným nie je odoprený prístup k sviatosťam, stačí požiadať biskupský úrad o povolenie. Obmedzenia prichádzajú až s druhým sobášom.“

Katolícky kňaz Ján Duda sa v rozhovore pre blog.sme.sk v roku 2006 vyjadril nasledovne: „Je predpis, že rozvedený a znovu civilne zosobášený človek, respektíve človek žijúci v konkubinate nemôže pristupovať k sviatosti eucharistie. Nikto ho neodsudzuje, ale treba povedať, že čosi nie je v poriadku. Ja viem, že teraz poviete, že ona za to nemôže. Na druhej strane ani my za to nemôžeme. Nemôžeme za to, že Ježiš povedal: čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje, a že cirkev to chce dôsledne zachovávať.“

Čo robiť, ak sa musíte rozviesť

- Návrh na rozvod sa robí spravidla písomne. Musí obsahovať meno, priezvisko, dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, pričom musí byť zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Potrebná je presná identifikácia manželstva, deň jeho uzavretia, označenie detí. K návrhu sa priložujú fotokópia sobášneho listu, rodných listov detí, doklad o poslednom spoločnom bydlisku manželov. Je vhodné označiť aj svedkov, ktorí by mali byť predvolaní na pojednávanie. Ak medzi manželmi došlo k násiliu, ktoré je jednou z príčin rozvratu, treba priložiť lekársku správu, prípadne doklad o tom, že bol privolaný policajný orgán.

- Navrhovateľ musí sformulovať návrh znenia rozsudku, ktorý navrhuje súdu vydať. Vzhľadom na to, že s rozvodom je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode,

bude potrebné navrhnuť aj spôsob výchovy a výživy detí. Samotný návrh treba podpísať a datovať. Platí sa stanovený poplatok, pričom účastníci spravidla nemajú nárok na náhradu trov konania.

- Súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny rozvratu a prihliada na ne, rovnako vždy prihliada na záujem maloletých detí.

Rozvody v SR

2003 - 10716

2004 - 10889

2005 - 11553

2006 - 12716

2007 - 12174

2008 - 12675

Kňaz sa mi snažil nahovoriť, že ak by sa exmanžel rozhodol ku mne vrátiť, je mojou povinnosťou rozviesť sa s terajším a vrátiť sa k nemu. Michaela Bednárová

Karol Sudor, SME 12.6.2010

Katolícka kontra evanjelická

Katolícka cirkev rozlišuje dva pojmy - manželská odluka a vyhlásenie o neplatnosti manželstva. Kým odluka znamená dočasné odlúčenie manželov smerujúce k odstráneniu prekážok a obnoveniu manželského spolužitia s otvorenou možnosťou návratu do vzťahu, zneplatnenie manželstva znamená, že príslušný cirkevný súd prišiel k záveru, že daný manželský zväzok nikdy nevznikol. V takomto prípade je možné absolvovať aj druhý sobáš v kostole. Inak je to možné len po zaniknutí manželstva smrťou jedného z partnerov.

Evanjelická cirkev tieto postupy nepozná. Druhý sobáš v kostole môže absolvovať aj rozvedený človek v prípade, že mu bol po preskúmaní prvého rozvodu udelený dišpenz (povolenie) od príslušného biskupa. Ten rozhodne na základe žiadosti od príslušného farára, ktorý vychádza z osobnej skúsenosti s dotýčným, z pohovorov a rozhodnutia súdu o rozvode. (ks)

SME 12.6.2010

Pre cirkev žijem v hriechu

Dva roky po svadbe v rímskokatolíckom kostole ju manžel opustil, je druhýkrát vydatá, s novým manželom šťastne vychovávajú tri deti, z toho dve z terajšieho vzťahu.

Prečo odišiel váš prvý manžel?

Dieťa mu začalo byť príťažou. Vyzerá to tak, že už v tom čase mal druhý vzťah. Odvtedy sa o syna a rodinu nezaujímal.

Ste veriaci, do kostola ste chodili pravidelne. Ako na to reagovali kňazi v Banskej Bystrici a v Bratislave, kde ste vtedy žili?

Pripomínali mi kresťanskú povinnosť brať si príklad z Krista, teda odpustiť aj najväčším hriešnikom. Hoci som znovu vydatá, pre

cirkev dnes žijem v hriechu. Jeden kňaz sa mi dokonca snažil nahovoriť, že ak by sa exmanžel rozhodol ku mne vrátiť, je mojou povinnosťou rozviesť sa s terajším a vrátiť sa k nemu. To, že by som tri deti vytrhla z láskavého prostredia, nie je argument. Kňaz vás v takých prípadoch usmerní, že sa máte za odídeneho partnera modliť, aby sa obrátil, a ak sa tak stane, treba ho s pokorou a radosťou prijať.

Roky ste neúspešne bojovali o vyhlásenie neplatnosti manželstva. Prečo?

Ak som chcela žiť v katolíckom duchu, prijímať sviatosti a podobne, zneplatnenie bol jediný čestný spôsob, ako sa s vysporiadať s prvým vzťahom. Riešiť som to začala ešte pred začiatkom nového. Nešlo

mi o ďalšie manželstvo, vtedy som bola presvedčená, že iný vzťah nepripadá do úvahy, ale nevidela som dôvod zostať do smrti priviazaná k človeku, ak podľa všetkého manželstvo nebolo uzavreté platne.

Ako proces zneplatnenia prebiehal?

Najskôr som získala dišpenz od biskupa, aby som mohla chodiť na spoveď, prijímanie a podobne. Vtom štádiu som musela preukázať dobrú vôľu manželstvo nerozbiť. Následne som chcela získať vyhlásenie o neplatnosti manželstva. Podľa niekoľkých kňazov totiž moje manželstvo nebolo uzavreté platným spôsobom. Prvý manžel sa u psychológa vyjadril, že sa ženiť nechcel. Cítil tlak svojej rodiny a vraj sa bál, že by som si to mohla rozmyslieť. Ak by sa to preukázalo, chýbal by pri uzatváraní sobáša základný predpoklad -slobodná vôľa, čo by znamenalo neplatné manželstvo. Kým sme o tom s kňazmi teoretizovali, vyzeralo to nádejne, keď však videli, že sa tým seriózne zaoberám, strácala som podporu. Exmanžel odmietal prísť na pojednávanie cirkevného súdu, aby zopakoval svoje slová, rovnako sa zachoval aj psychológ. Kňazi sa toho postupne vzdávali so slovami, že by to bolo na dlhé lakte, trvalo by to viac ako päť rokov, a aj s neistým výsledkom.

Niektorí kňazi mi mimo záznamu potvrdili, že peniaze môžu urýchliť všetko. Aj vo vašom prípade?

Nikdy som sa nestretla s náznakmi, že by zneplatnenie manželstva bolo otázkou peňazí. Skôr to bola snaha udržať status quo a nemať, preboha, vo svojej farnosti ďalší taký prípad.

Prečo ste to vzdali?

Po piatich rokoch, čo si ma prehadzovali ako horúci zemiak, som chodila do kostola čoraz menej, až ma to prestalo tak tlačíť. O vyhlásenie neplatnosti manželstva síce stále stojím, ale ak nemám za sebou aspoň jedného človeka z cirkvi, nemá to zmysel. Som unavená. Neúspech je tak z veľkej časti moja zásluha, nechala som sa rýchlo odradiť. **Michaela Bednárová**

SME 12.6.2010

Štvorica otáznych

Najväčšiu pozornosť si zrejme v týchto dňoch užíva štvorica novo zvolených poslancov z SaS. Napriek tomu, že na kandidátke boli na posledných miestach, voliči ich prekrúžkovali na začiatok. V mnohých otázkach však prezentujú ako nezávislé občianske hnutie iné názory, ako ich vlastná strana.

Redaktor: „Štvorica Matovič, Jurinová, Fecko a Viskupič mali na kandidátke SaS posledné štyri zo 150 miest. Voliči ich zakrúžkovaním poslali na 4.5.6. a 7. miesto. V parlamente však môžu poriadne zamiešať kartami, lebo v mnohom majú iné názory, ako ich vlastná strana. Napríklad v otázke drog.“

AA: „Riešiť priestupky za držbu marihuany jej zhabaním a dohovorom na mieste, ak ide o množstvo menšie ako 2 gramy sušiny.“

AA: „Užívateľov drog považujeme za obeť obchodníkov s drogami, napriek tomu si nemyslíme, že by ich užívanie malo byť automaticky beztretné.“

Redaktor: „Odluku cirkvi od štátu si tiež predstavuje každý inak.“

AA: „Zrušiť priame financovanie cirkvi zo štátneho rozpočtu.“

AA: „Rozhodne nie sme za násilnú finančnú odluku cirkvi od štátu.“

Redaktor: „Rozdielne majú aj

názory v otázkach párov rovnakého pohlavia.“

AA: „Pre páry rovnakého pohlavia zaviesť nový právny inštitút životného partnerstva založený na princípe vzájomnej vyživovacej povinnosti partnerov.“

AA: „My so zavedením registrovaných partnerstiev na Slovensku nesúhlasíme.“

Redaktor: „Predseda SaS je napriek tomu presvedčený, že štvorica bude hlasovať rovnako ako strana.“

Richard Sulík, predseda SaS: „Všetci kandidáti, vrátane týchto štyroch podporia programové vyhlásenie vlády.“

Redaktor: „Programové vyhlásenie chce podporiť aj štvorica poslancov. Na druhej strane ak pôjde o témy, na ktoré majú iný názor ako strana, nevylučujú, že budú hlasovať inak.“

Redaktor: „To znamená, že by ste hlasovali inak ako SaS?“

Igor Matovič: „Hlasoval by som tak, ako mi ústava dovoľuje a to znamená každý poslanec hlasuje podľa svojho svedomia a není viazaný rozhodnutím nikoho.“

Erika Jurinová: „Tie svoje názory prezentujeme stále, ako na tom nič meniť nebudeme.“

Ján Maloch

Markiza, 14.6.2010

Všetci tvrdia, že sa s ňou ťažko spolupracuje, pretože si nedá poradiť. Ako premiérku ju viacerí vidieť nechceli

Profesorka sociológie mala problém byť v kampani k svojmu oponentovi tvrdá. K spolupracovníkom však tvrdá byť vie. A to, keď ich rady ingoruje.

Pán čistý, tak prezývali v ČeSku novinári lídra ODS Petra Nečasa. Politik bez škandálov a korupčnej minulosti bude novým premiérom.

Podobné prirovnanie sedí aj na pravdepodobnú budúcu slovenskú premiérku Ivetu Radičovú. S Nečasom si v noci zo soboty na nedeľu esemeskovali.

Radičovej minulost' je bez škandálov a keď urobila chybu pri hlasovaní v parlamente, vzdala sa mandátu, čo je nevídaný úkaz politickej kultúry. Kedysi začínala ako hovorkyňa VPŇ.

Slušnosť nadovšetko

Slovo slušnosť spomenula v kampani asi každý deň. Bola až taká slušná, že tým rozčuľovala aj vlastných sympatizantov. Najmä keď nedokázala vlani v prezidentskej kampani a ani teraz pred voľbami rozhodne povedať Ivanovi Gašparovičovi alebo Robertovi Ficovi, čo sú zač.

Prvýkrát sa jej to trochu podarilo v rozhlasovom dueli s Ficom tesne pred voľbami. Nie však preto, že by dala na rady svojho volebného štábu, ktorý chcel, aby prítvrdila. Radičovú rozčuľilo niečo iné.

Debata v rozhlase, vysielaná minulý týždeň napoludnie, mala byť nahrávaná pôvodne v piatok. Fico termín preložil na sobotu na desiatu hodinu pre povodne.

Radičovú prišla do rozhlasu na desiatu, Fico nechodil. Zvolal na ôsmu vládu a v čase, keď mal už nahrávať duel, nadával na Radičovú na tlačovej besede na Úrade vlády. Do rozhlasu dorazil bez ospravedlnenia až na dvanástu, čo ju po dvoch hodinách čakania tak nahnevalo, že mu to dala v debate patrične najavo.

Závrtná kariéra

Médiami často citovaná sociologička vstúpila do politiky až v roku 2005. V koalícii nebude najmenej skúsená, väčším nováčikom je Richard Sulík.

Na politiku ju presvedčil predseda SDKÚ Mikuláš Dzurinda v čase, keď odvolal z funkcie ministra Ľudovíta Kaníka. Odvtedy Dzurindovi ukázala, na čo má talent, a začala mu prerastať cez hlavu.

Už vo voľbách v roku 2006 po úspešnom pôsobení vo funkcii minis-

Radičovú: tvrdohlavá pani čistá

terky súhlasila, že bude na kandidátke SDKÚ na treťom mieste. Dzurinda si s ňou chcel pomôcť v čase, keď jeho strana čelila po ôsmich rokoch vlády viacerým škandálom.

Radičovú uspela natoľko, že sa stala jednotkou SDKÚ a Dzurindu prekrúžkovala.

Keď rok pred voľbami vyšiel prieskum MVK s možnými prezidentskými kandidátmi, začala uvažovať o kandidatúre.

Presvedčila celú opozíciu, aby ju spoločne podporila. Vráťane KDH a napriek jej nešťastnému výroku, ktorý pobúrila cirkev.

„To, čo je morálne alebo nemorálne v spoločnosti, to je vec spoločenskej dohody tej-ktorej spoločnosti,“ povedala v jednom rozhovore.

Biskupa Rudolfa Baláža to tak rozgnevalo, že ju priravnal k Hitlerovi. Biskup povedal, že aj vraždenie Židov a Rómov počas druhej svetovej vojny bolo dôsledkom spoločenskej dohody v nacistickom Nemecku.

Radičovú však prišla k biskupovi na dlhý rozhovor, po ktorom konštatovali, že medzi nimi nie je žiaden rozpor.

Voľby však nevyhrala, Ivan Gašparovič ju porazil. Cítila sa však po nich ešte silnejšia ako kedykoľvek predtým. „Priatelia, takmer milión hlasov,“ kričala emotívne vo volebnú prezidentskú noc.

Ani následná studená sprcha v SDKÚ, po ktorej jej strana povedala, že o ňu ani po takomto úspechu nemá ako o líderku SDKÚ záujem, ju však nezastavila.

Na zloženie zbraní to vyzeralo iba raz. Keď v parlamente omylom a pod stresom hlasovala za kolegyniu Tatianu Rosovú. Vzdala sa mandátu a uvažovala, že v politike skončí. A vtedy jej paradoxne k funkcii premiérky pomohol Robert Fico. Napadol SDKÚ pre

dodnes nevysvetlené a sporné financovanie pred desiatimi rokmi. Fico priniesol nové dokumenty a informácie, ktoré dovtedy médiá nemali a ktoré prinútili Mikuláša Dzurindu vzdať sa funkcie lídra, ak chcel stranu ešte akotak zachrániť.

Vtedy nastala Radičovej chvíľa, ktorú šikovne využila. Oznámila, že sa bude uchádzať v primárkach o post volebnej líderky a v súboji s Dzurindovým spojencom Ivanom Miklošom mi uspela.

Premiérka? Len to nie

Viacerí členovia SDKÚ boli pri hlasovaní v zvláštnom rozpoložení. Vedeli, že Radičovú môže stranu zachrániť pred volebným fiaskom, zároveň sa však hrozili toho, že by sa stala premiérkou. A to pre vlastnosti, ktoré bežný človek v televízii nikdy neuvidí. „Je hysterická a tvrdohlavá.“

Nedá sa s ňou spolupracovať,“ hovoria tí, čo s ňou spolupracovali. Nevedia si predstaviť, ako zvládne funkciu premiérky so svojím pretlakom emócií, ktoré ukazovala hlavne v prezidentskej kampani.

„Bez emócií to neviem,“ tvrdila Radičovú. V médiách často spomína na svojho mŕtveho manžela, humoristu Stana Radiča. Ochotná bola rozoberať aj svoj nevydarený vzťah s Jánom Riaňošom. Za emócie sa nehanbí.

Vo volebnú noc nimi však šetrila. Tak predbežné, ako aj konečné výsledky komentovala s chladnou hlavou a netradične bez slz v očiach.

Hovorí sa, že ľudia rastú s funkciami. Radičovú už možno rásť začala.

Predovšetkým, tak začína profesorka veľa svojich viet. Syndrómu prednášateľa sa stále nezabavila.

Predovšetkým bude mať Iveta Radičovú čo robiť, aby presvedčila, že na funkciu naozaj má. **Monika Tódová**
SME 14.6.2010

Pôjdete voliť?

František Tondra, predseda Konferencie biskupov Slovenska

Samozrejme, že pôjdem voliť, lebo je morálnou povinnosťou podporiť tých politikov, ktorých považujeme za súcicich, aby viedli náš štát. Voliť budem KDH.

Daniel Pastirčák, kňaz Cirkvi bratskej

Samozrejme, všimam si osob-

nosti politikov, či sú to ľudia s konceptom ako Ivan Mikloš, alebo ľudia úplne ovládaní túžbou po moci, ochotní urobiť čokoľvek, len aby ju získali, ako povedzme Robert Fico. Robil som si test. Podľa neho by som mal voliť SaS. Rozhodol som sa však zostať verný SDKÚ. Páči sa mi, že to nie je strana založená na vodcovi. **SME 12.6.2010**

Keď sa (ne)hovorilo o umení milovať

Milé deti, len si predstavte takú včeličku, ako lieta z kvietka na kvietok a opelňuje... Takto nejaký vyzerá typický príklad neobratného pokusu uviesť deti alebo mládež do tajov vecí sexuálnych a erotických. Kto má vlastne takéto ponaučenie do života poskytnúť? Rodičia? Kamaráti? Internet? Viac či menej úspešne sa tejto úlohy zvykne zhostiť aj škola.

Sexuálna výchova a jej obsah sú aj dnes predmetom vášnivých diskusií. Liberáli by ju radi videli v osnovách, puritáni sa jej bránia s argumentom, že stačí poznať Desatoro. Predmet s takýmto obsahom sa však učil na školách aj v minulosti. Dokonca za režimu, ktorý len nerád pripúšťal, že okrem budovateľského nadšenia a lásky k Sovietskemu zväzu môže dušou a telom človeka hýbať aj sexualita.

Samozrejme, o sexe sa oficiálne hovorilo veľmi prudérne. Už siedmáci mali možnosť dozvedieť sa v učebnici prírodopisu, že „pre harmonický rozvoj človeka je nevhodné, predčasné a v neprimeranej miere sa zaoberať otázkami pohlavného života“. Tretiaci na gymnáziu mali v učebných osnovách predpísaných šesť hodín venovaných oplodneniu, gravidite, starostlivosti o gravidné ženy a matky v ČSSR či „umelému prerušeniu gravidity a jeho nepriaznivým dôsledkom“. Či sa dal takýto výchovný rámec naplniť zmysluplným, ba dokonca atraktívnym obsahom, to vo veľkej miere záviselo práve od kvality pedagóga.

Prišli aj sťažnosti

„Pedagogická činnosť znamená predovšetkým lásku k mladému človeku. Vzťah medzi žiakom a učiteľom je kľúčový. Ak je učiteľ dobrým psychológom, potom je aj dieťa schopné otvoriť sa a diskutovať o svojich citových alebo intímnych problémoch,“ hovorí stredoškolská profesorka Ditta Abrahámová z Gymnázia Laca Novomeského v Bratislave. Dlhé roky sa venuje zdravotnej výchove, patrí k zakladateľom Dňa narcisov a je priekopníčkou onkologickej výchovy, ktorá sa na tejto škole vyučuje.

V minulosti chodili študentom prednášať o sexuálnej výchove lekári, odborníci. Téma patrila pod predmet biológia, ale tam sa hovorí skôr o fyziologickej stránke sexuality, o pohlavných orgánoch, hormónoch... „My sme sa dostali do naozaj intímnych

sfér mladého človeka. Hovorili sme otvorene o láske, ale aj o onánii či homosexualite,“ spomína profesorka Abrahámová. „Niekedy sme narazili aj na nesúhlas rodičov. V sedemdesiatych rokoch sme tu mali napríklad školskú lekárku a jej dcéra pôsobila v Prahe ako psychologička. Prišla k nám na besedu a rozprávala veľmi otvorene. Bolo to veľmi poučné, ale k riaditeľovi sa dostala sťažnosť. Zrejme prišiel niektorý chlapec domov, porozprával, o čom sa hovorilo v škole a rodičia boli pohoršení.“

Otvorené rozhovory o sexualite narážali na odpor konzervatívnych rodičov, mnohé témy však tabuizoval aj komunistický režim. Napríklad skutočnosť, že sex má okrem rozmnožovacej funkcie pre človeka aj iný význam - že mu prináša potešenie a rozkoš. Že ide o prirodzený prejav blízkeho ba najbližšieho vzťahu medzi dvoma ľuďmi. „Umenie milovať bolo v plienkach,“ tvrdí Ditta Abrahámová. „Bola taká doba, že si žena ani nenárokovala na iné veci, ako je oplodnenie a rodenie detí -všetko ostatné sa považovalo za hriech. Muž mohol mať libido, ale žena nie.“

Mladí skôr starnú

Samozrejme medzi sexuálnou výchovou v minulosti a dnes je veľký rozdiel - jej obsah ostáva rovnaký, no adresát sa zásadne zmenil. Pred štyrmi desiatkami rokov ním bol študent, ktorý o sexualite nemusel vedieť takmer nič, pretože sa o nej verejne nehovorilo. Ešte aj učebnice s takouto tematikou mali „necudné výrazy“ skryté tak, že sa dali čítať len pomocou špeciálnej fólie. Erotické časopisy sa pašovali zo zahraničia a internet neexistoval. Mládež nemala príležitosť dozvedieť sa o masturbácii, menštruácii, o antikoncepcii či bezpečnom sexe... Škola teda mohla naozaj slúžiť ako zdroj informácií. Oproti tomu dnes sú médiá a predovšetkým internet plné tých najintímnejších záležitostí. Mladí ľudia vedia všetko o sexuálnych praktikách, to však neznamená, že sú dostatočne zorientovaní. „Mnohým veciam všeobecne rozumejú, ale vo chvíli, keď ide o ich vlastný problém, tak sú bezradní a veľmi potrebujú pomoc. Telefonujú mi dokonca aj cez víkendy, sedíme spolu a prekonzultujeme celé hodiny. Riešime nové vzťahy aj rozchody...“ hovorí profesorka Abrahámová, ktorá je

nielen učiteľkou, ale aj priateľkou svojich študentov.

Štatistiky dokazujú, že kvalitná sexuálna výchova má priaznivý vplyv na sexuálny život mladej generácie - napríklad aj na počet interrupcií. Varovným príkladom je nedávna udalosť v Poľsku, kde pri hromadných sexuálnych hrách otehotnelo päť školáčok vo veku 14 až 15 rokov. Nestačí si povzdychnúť, že za komunizmu by sa také čosi nestalo. V minulosti aj dnes platí to isté - o sexe treba rozumne a kultúrovane hovoriť.

„Bola taká doba, že si žena ani nenárokovala na iné veci, ako je oplodnenie a rodenie detí -všetko ostatné sa považovalo za hriech.“ Ditta Abrahámová, profesorka z Gymnázia L. Novomeského v Bratislave

Z čoho mladí získavali informácie o sexe?

Zázrak lásky, Oswalt Kolle

Knihy populárneho, dnes už 81-ročného západo-nemeckého sexuológa z roku 1968 prinášala otvorené a veľmi liberálne informácie o sexuálnom živote od dospievania cez stratu panenstva (panictva) až po manželské krízy a sex v zrelom veku. Slovenský preklad publikácie sa dostal na trh v roku 1970. takže ho normalizácia nestihla zastaviť.

Obratník raka, Henry Miller

Strhujúci román z bohémneho prostredia Paríža 30. rokov čítali niektorí pre jeho umelecké kvality, iní pre veľmi názorné, ba až pornografické opisy sexuálnych praktík. Po prvom vydaní románu v roku 1934 ho v anglosaských krajinách vyhlásili za pornografiu a zakázali. V USA vyšiel až v roku 1961. Na Slovensku ju mali aj za socializmu.

Helga, film NDR

Východonemecké dokumentárne dielo propaguje rozumný sexaako inak - typickú nemeckú otvorenosť v otázkach sexu a najmä nahoty. Filmové dielo, na ktoré sa dokonca školáci chodili povinne pozerat', obsahovalo i zábery z pôrodu.

Bravo, časopis

Časopis, ktorý vychádza dodnes, predstavoval pre mladú generáciu za socializmu zdroj dvoch cenných poznatkov a informácií - prvá oblasť sa

týkala hudobného sveta, druhá erotie

dokončenie zo str. 5

kého, keďže časopis obsahoval aj fotografie obnažených žien. V porovnaní s dnešnými magazínmi nevinné a cudné, pred tridsiatimi rokmi ohromujúce.

Monty Pythonov zmysel života, film

Film legendárnej šiestice britských komikov obsahuje nezabudnuteľnú scénu o otcovi mnohodesetnej katolíckej rodiny, ktorý musí deti predať na výskumné účely, pretože mu cirkev zakazuje „nosiť tú gumičku“. Ešte viac utkvela v pamäti paródia na sexuálnu výchovu, ktorá predstavovala vyučovaciu hodinu vedenú učiteľom predvádzajúcim ukážky s vlastnou manželkou.

Márius Kopcsay, Pravda 12.6.2010

Íri proti kardinálovi

Hlava írkej katolíckej cirkvi kardinál Sean Brady by mal odstúpiť. Podľa prieskumu agentúry Ipsos/MRBI si to myslí 76 %. Len 15% je za to, aby zostal vo funkcii, zvyšných 9% sa nevie rozhodnúť. O Bradyho odstúpení sa začalo v Írsku rozprávať po zverejnení informácií, ktoré naznačujú, že sa mal v minulosti aktívne podieľať na zahľadzovaní stôp po zneužívaní detí katolíckymi kňazmi. V roku 1975 mal Brady, ktorý bol vtedy 35-ročným kňazom, žiadať od dvoch obetí sexuálneho zneužívania, aby podpísali sľub mlčanlivosti. Brady napriek týmto informáciám trvá na tom, že nemá prečo odstúpiť, chcel by „pomôcť pri zasadení semena naozajstného ozdravenia a obnovy v cirkvi“. P. Dodek, Šport 15.6.2010

Pravicu čakajú spory o dvojaké občianstvo, náboženstvo a gejov

Zloženie vlády iba z pravicových strán ešte nezaručuje, že sa budú vedieť dohodnúť na riešení problémov. Rozdiely medzi nimi sú v niektorých oblastiach až priepastné.

„Je to spojenectvo konzervatívnych, umiernených a takých výraznejších kresťanských demokratov s liberálmi, takže sú tu určité rozdiely. Tie však neboli prekážkou pri vytvorení vlády v roku 2002 a ani teraz by nemali byť zdrojom nejakej fatálnej instability,“ myslí si politológ Grigorij Mesežnikov.

Rozdiely vidí najmä v kultúrno-etickej oblasti, ale napríklad aj v menšinových otázkach. „Prístupy strany Most zrejme nie sú totožné s prístupmi slovenských strán, v ktorých volebnom programe sa, mimochodom, nenachádza vôbec nič o maďarskej národnostnej menšine,“ dodal.

Prvou skúškou pre novovznikajúcu koalíciu by sa mohla stať napríklad novela zákona o štátnom občianstve, ktorá bola schválená tesne pred skončením volebného obdobia. Za ňu KDĽH v parlamente zahlasovalo, kým SDKÚ aj Most boli proti.

Najväčšie rozdiely v programoch sú medzi stranami SaS a KDĽH. V koalícii môže preto vzniknúť pri presadzovaní záujmov napätie až rozpor základných hodnôt, ktoré tieto dve strany prezentujú. SaS napríklad navrhuje vyňať vyučovanie náboženstva z povinne voliteľných predmetov. Túto výsadu pritom KDĽH

vybojovalo v čase, keď bolo súčasťou druhej Dzurindovej vlády. Ďalej KDĽH podporuje dokončenie zmluvy medzi Slovenskom a Vatikánom, no SaS tvrdí, že krajina by nemala podpisovať nijaké medzinárodné dohody, ak tým bude obmedzovaná jej suverenita. Pre KDĽH ako konzervatívneho zástancu rodinných hodnôt nemusí byť prijateľná ani ďalšia požiadavka liberálov, aby sa zjednodušil rozvod v prípadoch, ak sa na ňom manželia dohodnú. Liberáli chcú zrušiť aj priame financovanie cirkvi zo štátneho rozpočtu či odľuku cirkvi od štátu.

Navyše obhajujú registrované partnerstvá, ktoré kresťanskí demokrati odmietajú. Aj preto sa hneď po voľbách ozvala

Iniciatíva Inakosť. Vo vyhlásení vyzvala Sulíka, aby dodržal, čo sľúbil. „Vieme, že rokovania o zostavení vládnej koalície nebudú ľahké, ale dúfame, že pán Sulík dodrží bod 96 volebného programu strany SaS a neustúpi z požiadavky prijať štandardný zákon o registrovaných partnerstvách. Mnohí z neheterosexuálnej menšiny hlasovali za stranu SaS. Nesklamte nás,“ uvádza sa vo vyhlásení iniciatívy.

Môžu však zostať sklamaní. Keď sa v nedeľu večer v diskusnej relácii TA3 spomenula téma registrovaných partnerstiev homosexuálov, podpredseda SaS Juraj Miškov v rámci tejto debaty vyhlásil, že je „13. jún, tieto témy už neriešime“.

Ik, id,

Pravda 15.6.2010

Vstupnému mostu na Nitriansky hrad hrozí zrútenie

Nitrianska dominanta je v ohrození, vstupnému kamennému mostu, ktorým sa dostanete na hrad, vraj hrozí zrútenie. Dnes to potvrdili statici. Situácia si vyžaduje urýchlený zárok.

Timea Cimermanová, redaktorka STV: „Most, po ktorom denne prejdú stovky turistov, špatia trhliny, popraskaná omietka a vypadané tehly.“

Štefan Vallo, riaditeľ Bisk. kanc. v Nitre: „Ten most je staticky tak narušený, že treba ho odspodu komplet prestavať.“

Timea Cimermanová, redaktorka STV: „Po sochách svätcov, ktoré kedysi lemovali most, zostali už len železné kotviace tyče. Odsadené budú až po prestavaní mostu. Statici tvrdia: objektu reálne hrozí zrútenie.“

Štefan Vallo, riaditeľ Bisk. kanc. v Nitre: „Na most máme spracovanú komplexnú projektovú dokumentáciu, takže my môžeme vlastne začať.“

Timea Cimermanová, redaktorka STV: „Problémom je však nedostatok peňazí. Keďže ide o národnú kultúrnu pamiatku, biskupstvo žiada

o pomoc aj mesto Nitra a samosprávny kraj.“

Miroslav Lyko, hovorca Nitrianskeho kraja: „Oprava tohto mosta, čo sa týka peňazí, je vyrátaná okolo 400-tisíc eur.“

Timea Cimermanová, redaktorka STV: „O tri roky budú na Slovensku oslavy 1150. výročia príchodu svätého Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu. Slovenskí biskupi pozvali na túto udalosť aj pápeža. Práve preto Nitriansky hrad by mal byť dovedy už kompletne zrekonštruovaný.“ STV 1, 14.6.2010

Zbierky prekryla politika

Tému povodní a následnej pomoci ľuďom v zničených domovoch prebili v médiách voľby. Nadácie však hovoria, že Slováci sú oproti minulosti štedrejší.

Na zbierky po povodniach prichádza čoraz menej peňazí, zhodujú sa organizácie, ktoré pomoc rozbehli minulý týždeň. Doteraz najviac vyzbieral Slovenský Červený kríž, vyše 38-tisíc eur.

Katolícka charita má na úcte už vyše 34-tisíc eur, z toho takmer 3800 eur darovali ľudia poslaním darcovskej správy za jedno euro. Doteraz požičali domácnostiam postihnutým povodňami 120 vysúšačov miestností a rozdali 4200 litrov čistiacich a dezinfekčných prostriedkov. Uvažujú, že vážne sociálne prípady čiastočne odškodnia.

Počas zbierok pre Haiti sa vlani podarilo vyzbierať takmer dva milióny eur. Až milión eur dali ľudia v kostoloch. Generálny sekretár Slovenskej katolíckej charity Radovan Gumulák hovorí, že porovnať súčasnú zbierku s tou pre Haiti, nie je možné.

„Zemetrasenie na Haiti bola katastrofa s obrovskými stratami na životoch a ľudia boli veľmi solidárni. Príspevky sú teraz menšie, ale cenné je, že množstvo ľudí má ochotu pomáhať priamo dobrovoľníckou pomocou.“

„Konferencia biskupov Slovenska pripravila zbierku pre najpostihnutejšie domácnosti na túto nedeľu, 20. júna 2010. Prispieť sa bude dať po všetkých svätých omšiach a vo všetkých rímskokatolíckych kostoloch,“ hovorí Gumulák.

Ivana Kullová z Človeka v ohrození hovorí, že na Haiti vyzbierali 250-tisíc eur, na povodne zatiaľ 31-tisíc. Organizácii začali prispievať aj firmy a dostali už vyše 6-tisíc darcovských správ.

Výťažok zo zbierky smeruje do regiónov Spiš, Šariš a Zemplín. Peniaze použijú na kúpu hygienických a čistiacich prostriedkov a vysúšačov a čerpadiel. Podporili tak už sedemsto-sedemdesiat rodín na východe.

Ján Glovičko
SME, 16.6.2010

Zlodej kresťan-nekresťan

Zlodeji na Spiši si robili záľusk na medenú strechu jednej kaplnky. Prekvapila ich však policajná hliadka zo Spišského Podhradia. Jeden z obvinených mužov tvrdí, že ho pritlačila chudoba. Potom už neriešil, či sa správa ako správny kresťan.“

Redaktor: „Kaplnka zo 17. storočia prežila nejedny pohnuté obdobia. No to čo jej spravili zlodeji a vandali, to nedokázal ani zub času. Jedna partia mužov pracovala na streche, druhá na zemi. Pred posvätným miestom nemali zľutovanie.“

TEL. pplk. Magdaléna Fečová: „Sekerami a kladivom strhávali medený plech, ktorý hádzali na zem a tam ho ohýnali a krčili, aby sa im lepšie niesol.“

Redaktor: „Cirkev je zaskočená. Že je med' dobrým výkupným artiklom vedeli, no dúfali, že na posvätnom mieste je ako tak chránená.“

Mons. Štefan Sečka, biskup Spišskej diecézy: „Nepredpokladali sme, že siahnu aj na sakrálne objekty.“

TEL. pplk. Magdaléna Fečová: „Zlodeji zostali veľmi zaskočení, keď ich v noci policajti prekvapili pri krádeži a ešte viac keď zistili, že nemajú možnosť ísť dole zo strechy, lebo im policajti zobrali rebrík.“

Redaktor: „Tí, čo boli na zemi sa

dali na útek, policajti za nimi. Tým, čo ostali na streche, pomohli dole až privolaní hasiči. Príbuzní mužov sa dnes tvárili, že sa vlastne nič nestalo, keďže nič nestihli ukradnúť.“

Družka obvineného: „Ani nezobrali nič. No.“

Redaktor: „A prečo boli na tej streche?“

Družka obvineného: „Ta neznam.“

Redaktor: „Štyria, ktorí zostali na streche kaplnky skončili ešte v noci na polícii. Najstarší z nich sa k úmyslu kraďnúť priznal. Na obranu tvrdí, že je sám kresťan-katolík, no že ho pritlačila chudoba a hlad jeho detí.“

Matej Horvát, obvinený muž: „... hladu, jak malé deti, som bol nútený a som už nerozmýšľal či som kresťan alebo čo.“

Mons. Štefan Sečka, biskup Spišskej diecézy: „Naozaj neviem sa vžiť do jeho situácie, ale vedel by som ho pochopiť keby bol naozaj v takej krajnej núdzi, ale to mohol riešiť inak.“

Redaktor: „Dcéra obvineného otca sa nám posťažovala, že im sociálne dávky nestačia, ale povedala tiež to, že viac ako polovicu musia každý mesiac platiť úžerníkom.“

Žaneta Horvátová, dcéra obvineného: „Keby sme nedali, ta by nás zbili.“

Vlado Jurek, JOJ, 14.6.2010

Ponuka snov pre KDH

1. Vatikánska zmluva 2. Šesť ministerstiev 3. Fica vystrieda Kaliňák

Smer sa zrejme pokúsi zostaviť vládu všetkými spôsobmi! Robert Fico dostal od prezidenta 10 dní na to, aby sa o to pokúsil. Aj keď pravicové strany už rozbehli rokovania o vládnom programe, víťaz volieb sa určite nevzdáva. V kuloároch sa otvorene hovorí, že za potenciálneho partnera považuje najmä KDH. To však pred voľbami Smer odmietlo. Ľudia z okolia Fica tvrdia, že ich chce nalákať na sen všetkých kádehákov - Vatikánsku zmluvu so štátom!

Zmluva so Svätou stolicou je opäť na stole. Zmluva o výhrade vo svedomí sa v roku 2006 stala zámenkou rozpadu koalície pod vedením Mikuláša Dzurindu. Keďže šéf SDKÚ odmietol o nej rokovať vo vláde, kresťanskí demokrati sa zbalili a opustili koalíciu. Výsledkom boli predčasné voľby.

A teraz tu straší opäť! Podľa informácií Nového Času zo zdroja blízkeho Robertovi Ficovi pripravuje Smer neodolateľnú ponuku pre KDH. „Ponúkame im 6 rezortov a ako bonus prijatie Vatikánskej zmluvy. Navyše premiérom by nemusel byť Robert Fico, ale napríklad Robert Kaliňák,“ tvrdí náš zdroj. KDH by pritom malo v pravicovej koalícii len 3 posty. Ak by nedostalo ministerstvo vnútra, o ktoré má údajne záujem Pavol Hrušovský, tak by chcelo navyše aj post predsedu parlamentu. Smer už stranám rozoslal listy s pozvánkou na rokovanie.

„KDH nemá o čom v tejto chvíli rokovať so Smerom,“ reagoval hovorca Martin Krajčovič. Dodal, že prioritou sú dôležité koalíčné rokovania so stranami SDKÚ, SaS a Most-Híd.

(ham , Nový Čas , 16.6.2010

Esemesky sa zmenili na pomoc

Hoci vládna pomoc obciam postihnutým povodňami po voľbách viazne, mimovládky nestrácajú čas. Čistiace prostriedky, vysúšače a dezinfekcia prúdia do zaplavených oblastí. Mnohé organizácie plánujú ľuďom pomôcť aj priamo finančne - peniaze koncom júla rozdelí Slovenský Červený kríž a po nedeľnej zbierke v kostoloch aj KBS.

Na Zemplíne, Spiši a Šariši sú aktívne najmä organizácie Človek v ohrození a Človek v tísní Slovensko, pomohli viac ako 770 rodinám. Po hygienických a čistiacich potrebách rozviezli už viac ako 120 vysúšačov a odvlhčovačov miestností a na pomoc ľuďom postihnutým povodňami už zbierali vyše 130-tisíc eur.

Dezinfekcia aj čerpadlá

„Od stredy pomáhajú dobrovoľníci pri oprave budovy základnej školy v Richnave,“ hovorí Ivana Kullová z Človeka v ohrození. Pomôžu aj pri rekonštrukcii obydli.

Slovenská katolícka charita na pomoc použila vyše 45-tisíc eur, viac ako 76-tisíc eur ešte čaká na účte.

Dezinfekciou, čistiacimi prostriedkami a vysávačmi kalovej vody pomohli desiatkam obcí v okolí Košíc, Prešova, Nitry i na Spiši. Teraz plánujú nakúpiť postreky proti komárom. „Ľudia nám volajú, že by radi darovali aj spotrebiče - práčku či sporák. Plánujeme preto otvoriť sklad solidarity v Bratislave, kam ľudia môžu tieto veci priniesť,“ hovorí Radovan Gumulák zo Slovenskej katolíckej charty.

Polnou kuchyňou a vysúšačmi na východe pomohlo občianske združenie Adra, ich zbierka na povodne má zatiaľ len stovky eur. Jej dobrovoľníci od júla pomôžu pri rekonštrukcii obydli. Materiálne pomáha aj Slovenský Červený kríž, jeho zbierka, tak ako väčšina ostatných, trvá. Ukončia ju 31. júla a peniaze rozdelí komisia Fondu ľuďom. Ľudia dostanú priamo peniaze. Na účte majú vyše 47-tisíc eur.

Médiá aj strany

Povodňový účet televízie TA3 zhromaždil 23-tisíc eur, zbierka trvá do konca júna. KBS pri rozdeľovaní peňazí uprednostní ľudí s nízkymi príjmami a tých so zničenými domami. Peniaze zbiera aj SMK, sľúbených 50 miliónov forintov (vyše 175-tisíc eur) od maďarskej vlády však zatiaľ neprišlo.

Martina Kováčová, SME, 18.6.2010

Homosexuáli môžu na sľuby zabudnúť

Slovenskí homosexuáli sú hlboko sklamaní. Rokovania o budúcej koalícii sa síce ešte len rozbiehajú, už teraz je však isté, že ani v novom parlamente sa svojich zákonných práv nedomôžu.

Zo všetkých politických zoskupení, ktoré sa kvalifikovali do Národnej rady, mala zákon o registrovanom partnerstve v programe iba jediná - SaS Richarda Sulíka. Aj jej predstavitelia však hneď na úvod vážnych koalíčných rokovaní o zostavení pravicovej vlády boj o presadenie zákona vzdali.

„Je trinásteho, je po voľbách. Myslí si, že tieto témy už netreba riešiť,“ vyjadril sa už v nedeľnej televíznej debáte krátko po vyhlásení volebných výsledkov podpredseda strany Juraj Miškov. Zdôvodnil, že SaS sa síce bude snažiť pretlačiť do vládneho programu čo najviac svojich zámerov, zároveň však chápu, že „politika je aj o ústupkoch a kompromisoch“. Ani Igor Matovič, ktorý sa spolu s tromi ďalšími kolegami z občianskeho združenia Obyčajní ľudia prekrúžkoval do snemovne z posledných miest na kandidátke SaS, zákonu nedáva šancu. Požiadavky homosexuálov, týkajúce sa napríklad možnosti dediť po partnerovi či nahliadnuť do jeho zdravotnej dokumentácie, podľa neho plne kryje už súčasná legislatíva.

Zástupcovia gejev a lesbičiek sa týmto vývojom cítia podvedení. „Zatiaľ však nestrácame nádej, počkáme si, ako sa veci ďalej vyvinú,“ hovo-

rí Marián Vojtek z hnutia Ganymedes. Pripomína, že aj vďaka sľubom o dekriminalizácii marihuany a podpore zákona o registrovanom partnerstve získala SaS tisíce voličov.

„Volebný výsledok SaS potvrdzuje, že slovenská verejnosť sa vo vnímaní ľudských práv výrazne posunula a je už na zákon o registrovanom partnerstve pripravená. Dúfame, že pán Sulík dodrží bod 96 volebného programu strany a neustúpi z požiadavky prijať aj na Slovensku štandardný zákon, umožňujúci usporiadanie majetkových vzťahov gejských a lesbických párov,“ vyzýva SaS aj Július Kolenič z iniciatívy Inakosť.

„Taký návrh možno Sulík aj predloží, musí si pred svojimi voličmi zachovať tvár. Neverím však, že by s ním nielen KDĽ, ale aj zvyšné dva poslanecké kluby predpokladanej koalície súhlasili,“ mieni politológ Michal Horák.

Požiadavka homosexuálov na prijatie zákona o registrovanom partnerstve sa po prvý raz objavila v roku 1998, keď ju v Národnej rade otvoril vtedajší poslanec ľavicovej SĽ Milan Ištván. Aj vo vyspelých demokraciách je podpora práv gejev a lesbičiek skôr agendou ľavice. Smer sa jej však vzdal bezprostredne po nástupe do vlády v roku 2006, keď sa s Konferenciou biskupov Slovenska dohodol, že túto tému nebude otvárať.

Soňa Pacherová, Pravda 16.6.2010

Do rokovaní ťahajú cirkev

KBS priznala, že niektoré strany žiadajú biskupov, aby sa zapojili do zostavovania novej vlády.

Smer sa stále nevzdal snahy zostaviť vládu s KDĽ, hoci to strana viackrát odmietla. Do rokovaní sa podľa informácií SME z prostredia KDĽ snažili zapojiť aj biskupov.

Hovorca KBS Jozef Kováčik povedal, že biskupi nemajú záujem do nich vstupovať.

„Je to presne opačná snaha, snaha politických strán kontaktovať biskupov. Nemusi to byť len Smer. Rôzne strany majú rôzne záujmy.“

Biskupi stranám odkazujú, aby sa rozhodovali podľa svedomia. „Nie ponuky a obchody, ale svedomie nech je hlavnou kategóriou,“ povedal Kováčik.

čik.

Smer na otázku, či sa snažil do presvedčania KDĽ zapojiť aj biskupov, nereagoval.

Predseda KDĽ Ján Figel SME povedal, že s niektorými biskupmi volal, žiadny tlak z ich strany však necítil.

Figel včera zopakoval, že KDĽ so Smerom do vlády nepôjde, hoci na KDĽ sa obrátili aj viacerí katolícki aktivisti, aby strana ponuku Smeru zvažila.

Robert Fico by dal KDĽ polovicu postov vo vláde a nemal by problém ani s vatikánskou zmluvou.

„Smer sa za štyri roky nedotkol týchto tém,“ hovorí Figel, ktorý ponukám neverí.

Monika Tódová Roman Krpelan, SME, 18.6.2010

KDH chce zmluvu, ktorá už položila vládu

Čo chystá nová vláda. KDH chce presadiť výhradu vo svedomí, črtá sa dohoda.

Pravica plánuje zmeniť aj zákaz zisku pre poisťovne a zrušiť možnosť zoštatniť veľké firmy s problémami. Vianočný príspevok možno prežije.

Pravicu čaká „horúca téma“ - zmluvy s Vatikánom. Figeľ však tentoraz má údajne požehnanie od SDKÚ.

Témou, na ktorej posledná vláda Mikuláša Dzurinda predčasne skončila, budúca vláda Ivety Radičovej začína. Predseda KDH Ján Figeľ včera nečakane otvoril diskusiu o Vatikánskej zmluve, ktorá zlomila krk pravicovej vláde v roku 2006.

„Táto zmluva je súčasťou nielen nášho programu, ale som presvedčený, že bude súčasťou aj vládneho programu. Je to medzinárodný záväzok Slovenskej republiky,“ vyhlásil šéf KDH.

Návrat sporu

Podľa neho je doplnenie a zaväzanie zmluvného vzťahu medzi Slovenskom a Svätou stolicou v záujme krajiny, nielen KDH. „My sme neprijímali zmluvy preto, aby boli na papieri, ale aby sa realizovali vrátane kompletizácie,“ zdôraznil Figeľ. Zmluvu s Vatikánom má Slovensko od roku 2000, dve čiastkové zmluvy o finančnom zabezpečení katolíckej cirkvi (tzv. odluka) a o výhrade svedomia (napr. zamestnanci by mali možnosť odmietnuť pracovať v nedeľu a počas sviatkov) sa však zatiaľ nepodarilo presadiť.

Kvôli jednej z nich - výhrade svedomia - sa dokonca pred štyrmi rokmi rozpadla druhá Dzurindova vláda. KDH vystúpilo z vládnej koalície po tom, ako zmluvu ich vtedajší koalíčni partneri odmietli.

Dnes je vraj situácia iná a budúci partneri problém s dokončením procesu s Vatikánom nemajú. Podľa informácií HN Figeľ už na túto tému diskutoval s Radičovou - ak sa pozmení pôvodný text, SDKÚ-DS údajne nemá problém tento návrh podporiť. Oficiálne sa však k téme nevyjadrujú. „My rešpektujeme pravidlá a neposielame si odkazy cez médiá. Budeme o tom rokovať za rokovacím stolom,“ reagoval pre HN na Figeľove slová podpredseda SDKÚ-DS a šéf programového tímu strany Ivan Mikloš. Predstavitelia SDKÚ, KDH, SaS a Mostu sa totiž na utorkovom spoločnom rokovaní

dohodli, že médiá nebudú informovať o ničom, čo neprešlo vzájomnou debátou a zhodou.

Lepidlo pre Figeľa

Predseda KDH svojím „porušením“ dohody nahneval aj predsedu Mostu Bélu Bugára. Podľa neho je púšťanie podobných informácií verejnosti cestou do pekla. „Pán Figeľ dostane lepidlo a potom nebude také veci hovoriť,“ uviedol Bugár. Jasnú podporu v tejto téme našiel Figeľ u predsedu SaS Richarda Sulíka. „My nemáme problém s výhradou vo svedomí, pretože to jednoznačne zvyšuje slobodu jednotlivca,“ uviedol pre HN Sulík. Zároveň pripomenul, že ako jediná politická strana rátali s touto témou aj vo svojom volebnom programe. Podľa neho štvorkoalícia bude mať veľkú vôľu dohodnúť sa aj na tomto.

Zákaz zákazu zisku

Ako sa nám podarilo zistiť, zhodu nájdu partneri aj v otázke zákazu ziskov súkromným zdravotným poisťovníam. Vláda Roberta Fica v roku 2007 zakázala akcionárom zdravotných poisťovní vyplácať si zisk, ale ho vrátiť do systému zdravotníctva. Novela sa nepozdáva Európskej komisii. Sloven-

sko má na krku aj medzinárodnú arbitráž, zákon napadli aj opoziční poslanci na Ústavnom súde. Pravicové strany chcú sporný zákon upraviť.

Podľa informácií HN bude na zmene trvať SDKÚ aj SaS. „Chceme jasné podmienky, za ktorých môžu zdravotné poisťovne ten zisk mať,“ potvrdil nám Viliam Novotný, kandidát SDKÚ na ministra zdravotníctva. Za zlý považuje zákon aj Ivan Uhliarik z KDH. Podobný názor na vec majú aj v SaS a Moste.

Programové prieniky v pravici

- elektronické verejné obstarávanie
  - zjednodušenie legislatívy v podnikaní a zníženie byrokracie
  - efektívnejšie využívanie eurofondov
  - zverejňovanie rozsudkov na internete
  - obnovenie druhého piliera
  - budovanie environmentálnej infraštruktúry
  - reforma odvodov
  - skvalitnenie školstva
  - bezhotovostné vyberanie pokút (má to minimálne Most a SaS)
- Pravica zrejme bude meniť aj sporný zákaz zisku zdravotných poisťovní, ktorý zaviedla Ficova vláda.

Časť biskupov chce dvojkoalíciu

Vznik stredopravej vlády a odchod Smeru do opozície, taký je najpravdepodobnejší povolebný scenár.

Zákulisné pokusy Roberta Fica pohovoriť KDH na spoluprácu, Ján Figeľ rázne odmietol a to aj napriek neoficiálnemu tlaku niektorých biskupov.

Redaktor: „Neoficiálna ponuka Smeru dať cirkevným témam zelenú, zaktivizovala niektorých biskupov. KDH sa údajne snažia presvedčiť, aby uprednostnilo Roberta Fica pred štvorkoalíciou s liberálnou SaS. Komunikáciu s predstaviteľmi cirkvi Ján Figeľ nepoprel.“

Ján Figeľ, predseda KDH: „Oni rešpektujú nielen naše predvolebné, ale aj povolebné rokovania a rozhodnutia.“

Josef Kováčik, hovorca KBS: „Biskupi rešpektujú svedomie jednotlivých politikov a apelujú na to, aby sa rozhodli podľa svedomia.“

Redaktor: „KDH so Smerom nepôjde. Tieto slová si priamo od Jána Figeľa dnes opäť vypočula aj líderka pravicovej štvorky.“

Telefonuje Iveta Radičová, podpredsedníčka SDKÚ-DS: „Mňa informoval, že sa žiadne rokovania iné nevedú.“

Ján Figeľ, predseda KDH: „Platí jasné nie Smeru a platí jasné áno rokovaniam o novej koalícii na Slovensku.“

Redaktor: „Urýchliť zostavenie novej vlády by sa dalo z Prezidentského paláca. Ivan Gašparovič však trvá na svojom. Do budúcej stredy má šancu Robert Fico. Pravicová štvorka musí teda počkať. A to aj napriek snahe Ivety Radičovej o prijatie štyroch budúcich lídrov v Prezidentskom paláci. Jej žiadosť už má hlava štátu na stole.“

Marek Trubač, hovorca prezidenta SR: „Pán prezident je pripravený prijať pani Radičovú aj s predstaviteľmi politických strán, s ktorými chce prísť.“

O termíne zatiaľ ešte nerozhodol. Opozičnú štvorku prijme Ivan Gašparovič pravdepodobne až po budúcej stredy, kedy Robertovi Ficovi vyprší poverenie na zostavenie vlády.“

Gábor Grendel, TV Markíza, 17.6.2010